De Molenvriend

nr. 86

Molenvrienden Land van Cuijk

VERENIGING MOLENVRIENDEN LAND VAN CUIJK

Molenvereniging in het Land van Cuijk en omstreken
www.molenvrienden.nl

BESTUUR

VOORZITTER	Harm van Es	Floralaan 50
	Tel. 0485-578613	5831 TA BOXMEER
SECRETARIS	Walter Cornelissen	Park 8
	Tel. 0485-478818	5446 PH WANROIJ
	E-mail: molenvrienden@home.nl	
PENNINGMEESTER	Rob Snel	Chopinstraat 33
	Tel. 024-3582526	6584 EJ MOLENHOEK
BESTUURSLEDEN	Peter Pouwels	Vijverweg 6
	Tel. 024-3974266	6562 ZL GROESBEEK
	Mari Goossens	D. Boutsstraat 25
	Tel. 0485-573815	5831 VN BOXMEER

REKENINGNUMMER: 16.89.81.858 *onder vermelding adres penningmeester*

MOLENARCHIEF LAND VAN CUIJK *Het regionale molenarchief is ondergebracht in molen "De Vooruitgang" te Oeffelt. Inlichtingen bij John Houben.*

Het werk van de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk wordt mede mogelijk gemaakt door:
Beijk Molenbouw bv, Afferden (L)
Bol Adviseurs, Boxmeer
drukkervanderegio.nl, Boxmeer
J. van Haren Diervoeders b.v. Gassel
Van Haren Installaties bv, Cuijk
Havens Diervoeders, Maashees
Hendrix Legpluimveegroep, Heijen
Molensteenmakerij Hans Titulaer, Plasmolen
Elektro Technisch Buro Nabuurs bv, Boxmeer
Nabuurs Transport bv, Haps

Colofon

DE MOLENVRIEND 86, jaargang 30, nummer 2, juli 2014
Lijfblad van de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk, opgericht 18 januari 1985.
De Molenvriend wordt gratis toegezonden aan de leden van de vereniging. De contributie hiervoor is minimaal € 15,--. Aanmelden als lid kan bij de secretaris of via de website www.molenvrienden.nl. De Molenvriend is een advertentiemedium. Prijs losse nummers € 1,50.
ISSN 1384 8526

REDACTIE *Mari Goossens* *Frans Rademakers*
Marko Sturm *Paul Verheijen*

REDACTIEADRES *D. Boutsstraat 25* *5831 VN BOXMEER*
e-mail: mjfagoossens01@hetnet.nl
De Erica 2 *5831 RX BOXMEER*
e-mail: j.m.sturm@alumnus.utwente.nl

VERDER WERKTE(N) MEE *Gerra Goossens, Frits Harteman, Sabine Hillebrecht, Appie Koenders, Sonja Middelink, J. van Uden*

ILLUSTRATIES *Mari Goossens, Sabine Hillebrecht, Marko Sturm, Pieter Weerts*

VOORPAGINA *De Maasmolen te Nederasselt*

In dit nummer

pagina 2 **Colofon**
pagina 3 **In dit nummer**
Van de redactie
pagina 4 **Mededelingen van het bestuur**
pagina 5 **BBQ mei 2014**
verslag van de barbecue in Oploo
door: Gerra Goossens
pagina 7 **Veiligheid op en rond de molen**
Ongeluk te Dieden
door: J. van Uden, met inleiding door Mari Goossens
pagina 8 **Rectificatie**
door: J. van Uden
pagina 9 **Regionale Molendag**
verslag van de regionale Molendag op Tweede Paasdag
door: Mari Goossens
pagina 10 **De "Weltevree" te Haps**
over de geschiedenis en restanten van deze molen
naar tekst van Rien v.d. Brand, bewerking Mari Goossens
pagina 12 **De steen "wit maken"**
verslag van de spoedcursus billen in Beugen
door: Marko Sturm
pagina 16 **Molenpoëzie**
door: Frits Harteman
pagina 17 **We gaan op molenpad**
door: Sabine Hillebrecht en Sonja Middelink
pagina 19 **Aan de licht**
een molenaar stelt zich voor...
door: Appie Koenders
pagina 20 **Molens in de regio**
door: Mari Goossens en Marko Sturm

Van de redactie

De regionale en landelijke Molendagen zijn al weer een tijdje achter de rug, wat betekent dat we volop in het zomerseizoen zitten. Met de foto's op de voor- en achterkant van de omslag kijken we nog even terug op de regionale Molendag van onze vereniging. De tekst bij deze foto's vindt u op bladzijde 9.

Naast de molendagen waren er in de afgelopen periode nog een aantal activiteiten voor leden en actieve molenaars. In dit nummer daarom ook verslagen van de gezamenlijke maaltijd (in de vorm van een barbecue) en een uitleg en demonstratie van het billen van molenstenen door Hans Titulaer.

Na de zomerperiode hopen we weer bij u terug te zijn. Voor nu: veel leesplezier!

de redactie

Mededelingen van het bestuur

Aanvankelijk hadden we voor het voorjaar de excursie gepland. Deze zou naar een touwslagerij moeten gaan. Helaas was dit op de geplande datum niet mogelijk en hebben we de BBQ naar voren gehaald en is de excursie naar het najaar verhuisd. Wij waren dit jaar met de BBQ te gast op de watermolen in Oploo waar wij heerlijk binnen ons stukje vlees konden opwarmen en buiten op de jeu de boules baan konden we onder leiding van het Matthias-gilde een balletje gooien. Al met al een geslaagde en gezellige avond.
De redactie van de Molenvriend krijgt ook artikelen van buiten de vereniging aangeboden. De waarheid is niet altijd te controleren. In de vorige molenvriend no. 85 stond een artikel met onwaarheden die in dit nummer gerectificeerd worden. Onze excuses voor de commotie die dit teweeg heeft gebracht.

We kregen net als vele andere verenigingen van de Rabobank het bericht dat ze hun uitgaven willen verlagen en de jaarlijkse sponsoring middels gratis bankieren en de verenigingendag gaan stoppen. Voor onze vereniging betekent dit dat we 250 euro aan inkomsten mislopen.
Tijdens de BBQ zijn nieuwe kaarten uitgedeeld om in het publicatiebord te hangen, ook zijn er nieuwe folders uitgedeeld. Helaas is de verkeerde plattegrondkaart gebruikt. We zullen zo spoedig mogelijk nieuwe laten maken en onder de molenaars verspreiden.

Op 1 mei is het dievengilde weer eens actief geweest bij de molens. Wanroij, Beugen en St.-Hubert hebben hun bliksemafleiders weer eens kunnen laten repareren. Het blijft moeilijk om dit tegen te gaan. Bovengrondse vaste leidingen worden veelal vervangen door aluminium en de flexibele kabel wordt tegenwoordig van RVS gemaakt. De Rijkevoortse molen stond onlangs ook in de krant maar dan negatief. Door diverse defecten is het niet verantwoord om met de molen te blijven draaien. We hopen voor de molenaars dat alles weer snel gerepareerd is en ook deze molen zijn rondjes kan blijven draaien.
Ik wens u allen een fijne zomertijd toe.

Walter Cornelissen
secretaris

Nieuwe leden

We verwelkomen de volgende nieuwe leden:
Sonja Middelink
Sander Penders

Brabants-Vlaamse dag

De Brabants-Vlaamse molenaarscontactdag wordt georganiseerd op zaterdag 11 oktober aanstaande.

Het programma zal zijn:
Molen St. Victor Heeze (ontvangst)
Standerdmolen van Frans Hagenaars in Leenderstrijp
Molen Zeldenrust Budel
Molen Nooit-Gedacht Budel
Molen Janzona in Budel-Schoot
We gebruiken de maaltijd en afsluiting in Budel.

Bij overname van artikelen en/of foto's, auteur en eventuele bron(nen) vermelden. Tevens hiervan melding maken bij de uitgeefster of redactie van dit blad.

De redactie stelt zich niet aansprakelijk voor eventueel gemaakte fouten of anderszins ontstane ongemakken.

BBQ mei 2014

Toen we aankwamen in Oploo stond de molen mooi met twee lange zeilen te pronken. Jan van Riet was verhinderd dus was dit door de dames-molenaars S&S gedaan(Sabine en Sonja).
Wij waren wat verlaat daar Mari op zaterdagmiddag zijn molen in Rijkevoort tot 4 uur moest laten draaien vanwege het 100-jarige bestaan van het museumwinkeltje. De bouwer van de molen Herman Verbruggen was ook de eigenaar van de oude winkel.
Bij binnenkomst troffen wij een leuke druk pratende groep aan, de stemming zat er al goed in. We moesten een nummertje trekken. Met dit nummer werden we in groepjes verdeeld en werden op kaartjes onze consumpties genoteerd. Hoewel er heel wat molenaars met partners ontbraken, waren we toch nog met 27 personen. De indeling bestond uit 9 groepjes van 2 personen en 3 van 3.
Gelukkig hadden ze nog niet alle lekkere kruidkoek opgegeten en konden wij hiervan genieten met een lekker bakje koffie.

Na het welkomstwoordje van Harm, die vertelde dat de koffie en het eerste drankje voor rekening van de club waren, werd door de leider van het St. Matthiasgilde, dat de locatie beheert, uitleg gegeven over het jeu-de-boules en de paarindeling bekend gemaakt. We speelde op 6 banen, vandaar de twaalf groepen.

Ontvangst in de gilderuimte bij de watermolen

Daarna gingen we met de hele groep naar buiten voor wat spelletjes. Erg gezellig. Velen snapten de spelregels niet, maar na enige tijd kregen we het door en werd er, met hier en daar wat licht gesjoemel, lekker en soms fanatiek gespeeld om de “gouden plak”. Tussendoor werd er gesmuld van het vlees met toebehoren. Niet wat we gewend zijn met BBQ, het vlees werd gebraden in 3 flinke platte pannen. Geen open vuur en geen zwart vlees dus. Daarom konden we de BBQ ook houden in het watermolengedeelte

Bij de BBQ vermaakten de deelnemers zich met jeu de boules

waar alles piekfijn verzorgd was opgesteld en konden we in het gildelokaal eten. We moesten wel wat meer geduld hebben, maar het resultaat was goed.

Geen geluier, hup naar buiten en verder met jeu de boules. Het werd wat frisser, maar molenaars en bij deze ook hun partners moesten daar tegen kunnen. Toch lieten sommigen het afweten omdat ze vroeger naar huis moesten.
Na afloop werd er binnen nog wat nagekletst en gedronken en gewacht op de uitslag.
Hulde aan Pieter en Sonja. Zij waren de winnaars en mochten met een gouden plak naar huis.
Het was een hele sfeervolle en gezellige middag en avond. Organisatoren hartelijk bedankt hiervoor.

Tekst: Gerra Goossens
Foto's: Pieter Weerts

Prijsuitreiking aan het eind van de dag

Veiligheid op en rond de molen

De redactie wil een aantal artikelen wijden aan de veiligheid en Arbo- zaken op de molen. We kunnen leren van de fouten die in het verleden zijn gemaakt. Daarom worden de artikelen ondersteund met waargebeurde verhalen

Nu zijn de meeste molens geen productiemolens meer en zijn ze door restauraties veelal van hun oude inrichting ontdaan zodat ze ruimer en toegankelijker zijn en daardoor al veiliger dan in het verleden.

In de eerste plaats moet de molen een veilige werkplek voor de molenaar zijn.

Daarvoor dient hij/zij een paar regels in acht te nemen en/of maatregelen getroffen te hebben.
Zoals :

- Werk liefst niet alleen op de molen
- Zorg dat je bereikbaar bent of iemand kunt bereiken
- Draag geen glad schoeisel, zoals klompen
- Draag geen loshangende kleding, bijv. jasschorten en dassen, of stop deze laatste goed in
- Zorg dat draaiende delen goed zijn afgeschermd
- Plaats beveiliging rond het gevlucht
- Smeer niet bij een draaiende molen

Deze opsomming pretendeert niet volledig te zijn maar moet meer gezien worden als ondersteuning van het verhaal.

Onderstaand verhaal is wederom van de hand van J. v. Uden.
Het ongeluk dat hier nogal plastisch in het dialect omschreven wordt, kennen we van meer molens uit onze regio. Zoals in nr. 84 in het verhaal over de oude Gerritsmolen uit Vortum-Mullem en van de Witte Molen uit de Reek waar molenaars op gelijksoortige wijze om het leven kwamen.

Misschien zijn er lezers onder ons die ook verhalen kennen die in dit kader in komende artikelen geplaatst kunnen worden.

de redactie
Mari Goossens

Ongeluk te Dieden

Er stond en staat in Dieten òk unne meulen, de Stella Polaris ofwel poolster. Dòòr inklimmen was evengoed ten strengste verboden. Als Marinus Bijl oe zaag, koste vertrekken. Alleen als ie het te druk had met het letten op de vollopende zakken én mi het pròòten mi de boerre uit het durrip, koste wel eens de kans krijgen stiekem nòr boven te glippen. Lèèvensgevòrlek!
Énne mulder Jacobus van Huisseling moet er òjt op een verschrikkelukke manier zijn verongelukt.
Het waar winterdag. Hij was moederziel alleen ònt wèèrk. Het was bitter kaaw. En plots rakte zijne das verstrikt tussen de grote eikenhouten tandwielen. Langzaam mar zeker werd ie onherroepelijk aan zijne das naar het raderwerk getrokken en meegèsleept naar de smalle ruimte, die er bèstond tussen de rondraaiende tandwielen en de dikke molenmuur. Hoe ie zich òk verzette, gén moedertje lief kon hem redden. Als een stuk taai vleès in een worstmolen verdween hij langzaam in het steeds smaller worden gat, terwijl de molenmuur hem tussen de raderen drukte en hij tot moès vermòòlen werd.
Iemès die toevallig mi zijn tijd gén ròòd wis en wa anders wilde zien en heuren dan het gekriemel in huis, en uns éfkès opkuierde, heurde ònt onheilspellend

drèèjen en zoefen van de wieken, dat er iets anders dan meel gemòòlen wier. Toen ie dòòr binnenstapte, wis ie nie wa ie zaag. Génne ronddrèèjende, mòòlende meulen, maar unne knaawende, vretende moel vol roodgekleurde taand van een vraatzuchtig monster scheen 'em aan te kijken en te waarschuwen er van deur te gòn zó gaaw en hard ès ie kon. Het waar of ie unne kòòje droom dròmde zonder ene voet te kunnen verzetten. De spetters bloed vermengd met de inhoud van de dèèrm zaten tegen de muur gèspiertst. De klodders drats met het stof, meel en de vele spinnenwebben dreven langs de witgekalkte muren naar beneden en verdwenen achter de opgèstapelde zakken.
Enkele slierten ingewanden bleven hangen aan en slingerden nog int rond. De doordrenkte rood-bruin gekleurde kleren zaten gepropt en geperst tussen de rood gekleurde tandwielen. De afgerukte ledematen lagen her en der op de vloer, op en tussen de meelzakken.

Het heeft wel veertien daag geduurd, eer allès weer schoongemaakt was en er wér normaal gemòòlen kos wòrren.

Onlangs vonden we een bidprentje van Jacobus Antonius van Huisseling geboren te Dieden 24 dec 1884 en aldaar overleden 15 februari 1922. Met als tekst: "Velen sterven schielijk en onverwachts, want de Zoon dès mensen zal komen op een uur dat men er niet aan denkt". En verder:
"Ik ben plotseling verpletterd. God greep mij aan en verbrijzelde mij. Mijne dagen zijn voorbij gegaan, mijn gedachten verijdeld".
Volgens deze tekst moet het welhaast deze Jacobus zijn, die dit vrèselijk ongeluk trof.

J. van Uden

Rectificatie

Rectificatie van de laatste zin in "De Molenvriend" nr. 85, blz. 9.
Allereerst mijn oprechte excuses aan de familie Van Rijn voor de publicatie van de laatste zin. Die was alleen voor mij bedoeld als begin voor het op papier zetten van oorlogsherinneringen, die ik meekreeg op zes- tot tienjarige leeftijd.
Allemaal opgedaan tijdens de bijna dagelijkse gesprekken. Meestal in de bakkerij als men eigen onder mekaar gezette deeg bracht om die in de oven te schuiven. Ook 's avonds rondom de haard kon er stevig "gekacheld" worden over de oorlogsgebeurtenissen. Kees van Rijn is ten onrechte genoemd als zijnde betrokken bij de genoemde "razzia's".

Dat hele verhaal van de Diedense molen heb ik uit het hoofdstuk "Het Dorp" geselecteerd en het als een apart hoofdstukje behandeld. En daar ligt de fout.
Kortom die laatste zin is dom genoeg ongewild met het ongecorrigeerde "Molenverhaal" ook mee gelift in de email naar de redactie van de Molenvriend.

De familie van Rijn heeft reeds een korte verklaring met excuses gekregen.

Jan van Uden

Regionale Molendag
Tweede Paasdag 2014

De ochtend begon als een prachtige molendag. Mooie wolken en een lekker windje. Helaas waren de vooruitzichten iets minder rooskleurig. Ik had me voorgenomen een rondje langs de molen te maken en er een verslagje voor onze Molenvriend van te maken, waarvan u hier het resultaat ziet.
We kregen thuis nog bezoek dat wat langer bleef, dan ik had gedacht. Zodoende kon ik pas na 1 uur aan het rondje beginnen.

Vanuit Boxmeer is de eerste halteplaats Oeffelt. De molen, versierd met de driekleur en de zeilvoering met duikertjes, draaide er vrolijk op los. Er waren wat bezoekers en ze, Theo en John, hadden al meer dan 40 gasten ontvangen. Veel collega-molenaars uit den lande.
De volgende stop was de Jan van Cuijk waar Stefan met Bianca en Johan "acte de présence" gaven. Naast hun gebruikelijke nering hadden ze ook een kraam met een keramiste in de molen staan. Er stonden, toen ze gingen opzeilen, al molenaars bij de molen die al vroeg naar het zuiden op pad waren gegaan. Molenaars uit Groningen en Noord- en Zuid-Holland bezochten in grote aantallen onze regio. Dat geeft wel aan dat onze regionale molendag een succes is en meer respons oplevert dan de nationale molendagen. Ook Stefan merkte op dat de PR in de plaatselijke media wat achter was gebleven.

In de Lindense Molen in Katwijk had Peter Simons een informatiestand ingericht over de geschiedenis van de overstromingen in het Land van Cuijk. Het beslaat een tijdsspanne van1799 tot 1942 toen de Beerse overlaat was gedicht. Omdat de Maas regelmatig uit zijn bedding trad, werd er op het iets hogere en droogblijvende stuk grond rond Katwijk en Linden voor de boeren aldaar een korenmolen gebouwd.
Aan het verzoek van Peter om assistentie door een collega op deze dag, hadden Jan van Riet en Sabine Hillebrecht gehoor gegeven. Sabine fungeerde als gastvrouw en Jan gaf uitleg in de kap. Ook hier was een zelfde opkomst als op de andere molens.

Hierna was Gassel aan de beurt. Hier opereerden Jos en Jan. Toen ik er kwam waren hun beide echtgenotes met familie ook op de molen. Ze hadden 's morgens nog wat kunnen malen maar nu was de wind iets gedraaid en afgenomen en stond het gevlucht achter de mengerij. Tevens begonnen nu de eerste druppeltjes te vallen. Het was er redelijk druk geweest, ook met bezoekers uit de omgeving.
In Nederasselt waren de molenaars Frans en Rob zeer te spreken over het aantal bezoekers die er al waren voordat zij de Maasmolen draaivaardig hadden. Het kost ook extra tijd om de molen zo in de vreugd te zetten. Van binnen zag de molen er tiptop uit, alsof Mien Dobbelsteen er zojuist met de stofzuiger en swiffer doorheen was geweest. Het promotiemateriaal van Rob was mooi uitgestald. De laatste koffie met zoetje smaakte heerlijk. Zo zie je maar "Die geeft wat ie heeft, is waard dat ie leeft".
Rob, die de initiator van deze molendag was, heeft zeker eer van zijn werk. Daarom staat zijn molen deze keer prominent op de cover.

Ik reed nog even langs de Zeldenrust in Overasselt maar die draaide officieel niet, alhoewel ik onderweg vernomen had dat hij gedraaid zou hebben; niet dus. De route vervolgd naar De Joannusmolen in Heumen. Wim was, het was inmiddels al tegen vieren, wat gazonrandjes rond de molen aan het kuisen. Hij had de toeloop niet verwacht en daarom geen crêpes in de aanbieding. Zijn bezoekers waren inmiddels weg, maar hier, dicht langs de snelweg, waren ook al zeer vroeg de eerste vroege vogels uit het noorden neergestreken en ook bij hem had het de hele dag goed gelopen.
Naar de laatste halte, de Bovenste Plasmolen. Peter Pouwels was om half vier al naar huis voor een feestje. Normaal draaien ze tot 4 uur. Ik was een van de laatsten. Karel en zijn maat .?. waren al aan het opruimen. Het rad draaide nog even op de bovenslag, maar door de dag heen hadden ze op de motor 5 zakken meel gemalen. Ze hadden ruim 140 bezoekers gehad, niet alleen bezoekers n.a.v. de molendag maar toch wel beduidend meer dan op een vergelijkbare dag.

Tot zover dit relaas. Samenvattend mogen wij als vereniging van een zeer geslaagde dag spreken en moeten we verder gaan met het organiseren van deze Molendag op Tweede Paasdag.

Mari Goossens

De “Weltevree” te Haps

In de eerste helft van de negentiende eeuw zijn weinig gegevens te vinden over Hapse molens. Uit een verwijzing uit 1836 van de gemeente Haps blijkt, dat de weduwe van A. Arts dan een vergunning krijgt voor het uitoefenen van het beroep van pelmolenaarster.[1] Daarvoor hebben de Hapse inwoners hun koren (soms illegaal) alleen in de Millse en Beugense molen laten malen. Haps is door de Cuijkse dwangmolen formeel verplicht alle koren bij de molenaar in Cuijk af te leveren. Uit een verklaring van de schepenen en regenten van het dorp Haps aan de Nassause Domeinraad in Den Haag uit 1705 komt naar voren, dat dan geen gebruik wordt gemaakt van de Cuijkse molen.[2] Tijdens de periode van de Franse Revolutie (1789-1795) wordt genoemde maaldwang opgeheven. Dit heeft tot gevolg dat in het Land van Cuijk nieuwe molens gaan verrijzen. In het begin van de twintigste eeuw zou er dan ook in Haps sprake zijn van twee *stoommeelfabrieken* naast de al bestaande windmolens, de “Mariamolen” en de molen “Weltevree”, aldus een publicatie van de Gemeente Cuijk en het Streekarchief Brabant Noordoost uit 2001.[3]

De “Weltevree” in vervallen toestand

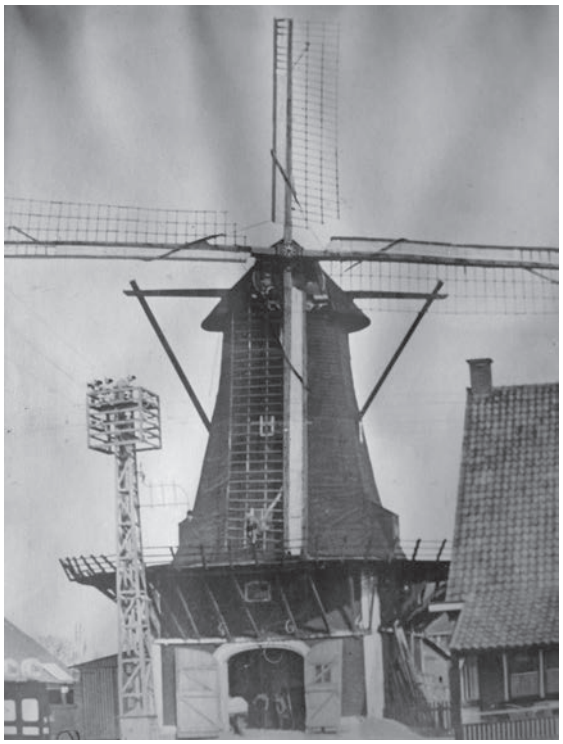

Molen Weltevree te Haps

De korenwindmolen *Weltevreden* of *Weltevree* heeft in het centrum van Haps gestaan aan de Kerkstraat naast café *De Molen*, dicht bij de NBDS-spoorlijn. De molen is door molenaar en tevens hotel/caféhouder Martinus Jansen, alias Marte de Mulder, in de Zaanstreek gekocht. Het is niet bekend of de naam van de molen *Weltevree* al bestond voordat deze omstreeks 1904 in Haps werd opgebouwd. Familienaam Weltevree komt in Noord-Holland voor sedert de achttiende eeuw. De ‘Echo van het land van Cuijk’ van zaterdag 6 februari 1904, maakt melding van het begin van de bouw van deze molen.

Op de boven de vroegere invaart geplaatste eerste steen is vaag de naam Martin Jansen te herkennen. De molen was als achtkantstellingmolen, bedekt met dakleer, gebouwd op een gemetselde onderbouw. Men maalt er aanvankelijk met windkracht, later vervangen door aandrijving met een elektromotor.[4]

Tijdens de oorlogsjaren, in het najaar van 1942, is

Onderbouw van de voormalige molen

de molen gesloopt, alleen de stomp bleef staan en is in gebruik als lokaal voor de plaatselijke fanfare[5] en tot 2009 als jeugdhonk voor de plaatselijke scouting.

Momenteel heeft de kleinzoon van de bouwer ,de Hr. V.d. Besselaar, het voorterrein ingericht als terras bij zijn café en is de ruimte in gebruik als vergaderruimte en de oude graanzolder als opslag voor het gilde en als algemene opslag voor zijn meubilair.

Bron: Haps en het Land van Cuijk
van Rien v.d. Brand
Bewerking en foto door M. Goossens

Bronnen:
1. BHIC. Toegang 7030. Inv. nr. 404
2. BHIC. H.B.M. Essink *Inventaris van het Oud Archief der gemeente Haps*. Haps/Cuijk 1963. Toegang, Inv. nr. 1
3. A.w. Agnes Lewe c.s. p. 239
4. Deze gegevens berusten op het geheugen van mevr. Wilhelmina M.F. Janssen, alias Wieleke de Mulder, kleindochter van genoemde Marte de Mulder. Zij groeide tijdens en kort na de oorlogsjaren op bij haar opa en oma.
5. Boxmeers Weekblad van 31 okt. 1942.

De steen “wit maken”

Spoedcursus billen op de Martinus

Op Witte Donderdag waren de actieve molenaars uit onze regio uitgenodigd om een kijkje te nemen bij het opengelegde koppel van de Martinus te Beugen. Hans Titulaer kwam om een scherpadvies te geven en een kleine demonstratie van het billen van de molensteen te geven.

Wat al geconstateerd was

De molenaars van de Martinus hadden zelf al geconstateerd dat de steen te vroeg maalt. Ongeveer halverwege het kropgat en de omtrek lag al meel, dit is in de zone waar de steen nog hoort te breken. Daarnaast was er veel onbalans in de loper (het betreft hier pennetjeswerk). Er moest een hele emmer lood op om de afstand tussen loper en ligger gelijkmatig te krijgen. Ook hadden we geconstateerd dat de ligger scheef lag. Met een koevoet hadden we de ligger al ietsje opgetild aan de laagste kant, zodat we daar een nieuw houtje onder steen konden plaatsen om hem weer waterpas te maken. Tot slot zat er veel aangekoekt meel in de bodemsels.

Hans kwam meteen even snel bij de steen kijken, maar eerst moesten we onder het genot van koffie en koek even bijpraten. Daarna was het tijd om van start te gaan. Hans sprak over een bijzonder geval waar veel aan uit te leggen en te doen viel, dus we waren allemaal benieuwd wat hij te vertellen had.

Oorzaken van aangekoekt meel

Het eerste wat opviel bij het openleggen was dat er veel aangekoekt meel op de stenen zat. Dit was op sommige plekken zo vast dat het eigenlijk alleen weggehaald kon worden door er voorzichtig met de bilhamer op te slaan. Hans vertelde dat er diverse oorzaken kunnen zijn voor aankoeken: een eerste mogelijke oorzaak is te vochtig graan. Dit was bij ons eigenlijk niet waarschijnlijk, omdat er bijna alleen voertarwe gemalen was, die industrieel gedroogd wordt. Een andere oorzaak is dat er, zeker als er weinig gemalen wordt, vaak en lang meel tussen de stenen blijft liggen. Bij vochtig weer, of overgangen van koud naar warm weer, kan er dan vocht bij komen zodat het aan gaat koeken. Soms zie je ook dat de bovenkant van de steen er vochtig uitziet. Ook kan het zo zijn dat er te weinig lucht door de stenen komt bij het malen, zodat het transport niet goed is en het vocht dat bij het malen ontstaat niet afgevoerd wordt. De oorzaak hiervan is vaak het ontbreken van aanjagers of strijkers. Op die manier hoopt het meel zich op op de meelring, zodat de luchtstroom geblokkeerd wordt. Maar, wij hebben een aanjager, dus dat kon niet de oorzaak zijn. Waarschijnlijk had het aankoeken in ons geval te maken met de ongelijkmatige afstand tussen loper en ligger. Om fijn meel te krijgen, moet er dan veel druk gegeven worden, anders “ontsnapt” er grof meel op de plek waar de afstand groot is. Bij een hoge druk ontstaat er veel wrijvingswarmte, zodat er veel vocht vrijkomt uit het graan. Dit bevordert het aankoeken. Bovendien is er dan veel kracht nodig om

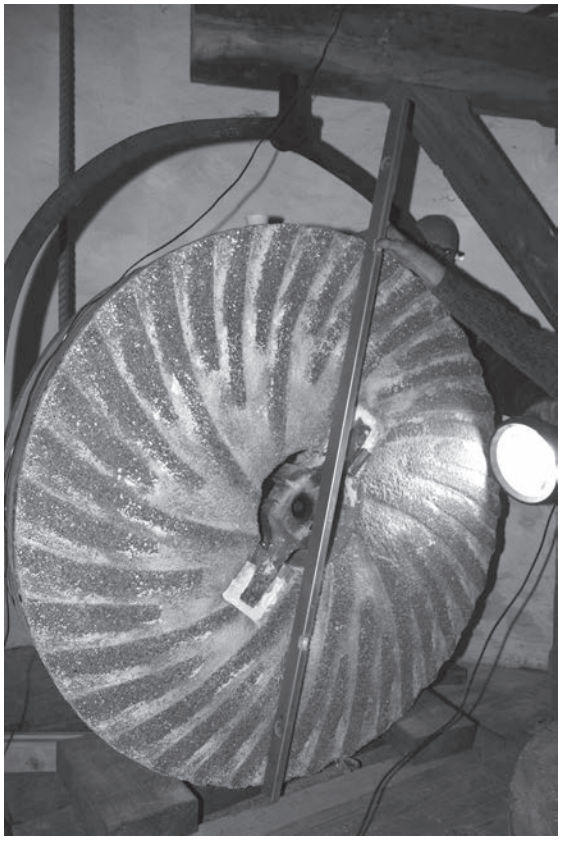

Met een lange waterpas wordt de entree van de loper gecontroleerd. Het aangekoekte meel in de breekzone is nog een beetje te zien.

te kunnen malen, waardoor de molen zwaarder loopt. Als de steen eenmaal aangekoekt is, valt daar niet heel veel aan het doen zonder het koppel open te leggen. Door graan te breken kan het aangekoekte meel eventueel wel weer losgemaakt worden. Er wordt vaak gezegd dat het breken van maïs een geschikte remedie is. Hans vertelde dat dit alleen opgaat als de maïs zeer grof gebroken wordt. Het buitenste schilletje van de maïskorrel is namelijk zeer hard, zodat dit aankoeksels wel wat los kan maken. De kern van maïs is echter veel vettiger dan tarwe, dus zodra je de maïs te fijn maalt heeft het geen effect voor het "schoonmalen" van de steen.

Hoe merk je bij het malen dat je moet scherpen
Ondanks dat de steen behoorlijk aangekoekt was en de bodemsels op sommige plekken erg ondiep zijn, viel het niet op dat het meel bijzonder warm werd. Dit klopte met de ervaring van Hans: op molens waar hobbymatig zo'n 25-50 kg per keer gemalen wordt, wordt het meel normaal gesproken niet warm, zelfs als het scherpsel behoorlijk bot is. Pas bij het malen van grotere hoeveelheden achtereen treedt dan warmteontwikkeling op. Bij het malen van kleine hoeveelheden zal het dus eerder aan een te lage productiesnelheid opvallen dat de steen aan een scherpbeurt toe is.

Nu kwamen we toe aan het scherpadvies en een korte demonstratie. Als Hans ergens gevraagd wordt voor een scherpadvies, heeft hij altijd het verzoek om de steen niet leeg te malen en nog niet schoon te maken. Op die manier is beter te zien wat er eventueel mankeert aan het scherpsel. Omdat bij ons de steen al een tijdje open lag, hadden we al wel schoongemaakt.

Controle bij openleggen
Na het schoonmaken moet eerst de rei erop. Hans had een lange waterpas meegenomen, die ook meteen als rei kon dienen. Als je die niet hebt, kan een rei met kortere waterpas daarop natuurlijk ook. Het viel op dat de ligger veel te rijk is. Het binnenste deel is zeker 4 mm hoger dan de omtrek. Als je hier lang meer doormaalt, ontstaat er op den duur vanzelf een Romeinse kegelmolen, grapte Hans. Bij de loper klopt de vorm van de steen nog wel. Deze had nog een mooie entree.
In de breekzone zijn de bodemsels al het ondiepst, daar wordt dus het meest gemalen. Dat klopt met de constatering dat er op die plek al meel tussen de stenen lag. Vanaf de breekzone naar de omtrek van de steen worden de kerven weer dieper, daar treedt dus niet veel maalwerking meer op.
In de entree en breekzone is er geen maalkantje meer. Dit moet er wel zijn, zodat de korrels daar alleen gebroken worden en verder verdeeld worden over

Hans Titulaer scherpt als demonstratie een gedeelte van de ligger.

de steen. In combinatie met de te rijke ligger zorgde dit waarschijnlijk voor een ongelijkmatige verdeling van het maalgoed over de steen, zodat de steen soms wat onregelmatig en brommend liep. Verder hebben de kerven geen mooie voorbijligging, maar komen ze zelfs ietsjes voor het middelpunt van de steen uit. Tot slot zijn de uitslagen in de maalzone te ruw, dit is niet goed voor het uitmalen.

Hoe nu deze steen te scherpen
In de verdeel- en breekzone van de steen moet er gekneusd worden, zodat de ligger niet meer rijk is. Zodra je bij het kneuzen zoveel materiaal weggehaald hebt dat het scherpsel dreigt te verdwijnen, moet je met de bilhamer de lijnen van de vijl- en maalkant er opnieuw inslaan, zodat je hieraan houvast hebt als je na het kneuzen het scherpsel op die plekken moet maken. Een alternatief is het maken van een mal, maar Hans doet dit normaal gesproken nooit.
Daarna moet het scherpsel bijgewerkt worden. Met name waar het nu te ondiep is moeten de vijl- en maalkant en het bodemsel dieper uitgehakt worden. Hans slaat de lijnen voor vijl- en (waar nodig) maalkant door de steen op die plek zo mogelijk in een keer goed te raken met de hamer. Voor het uithakken van

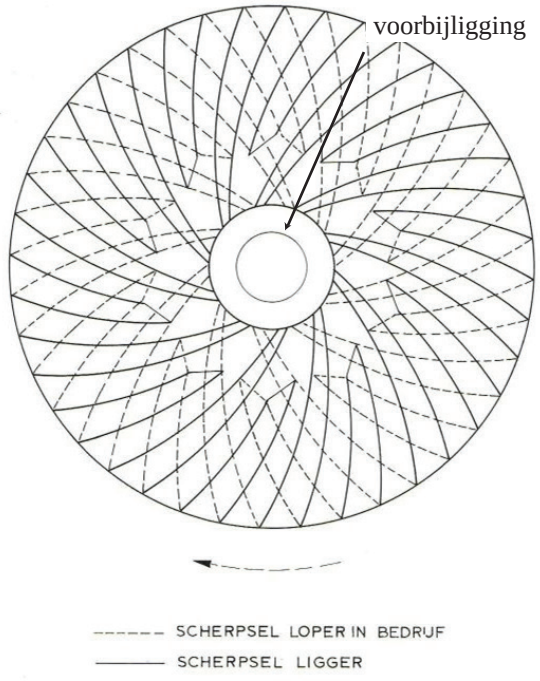

Voorbijligging: de kerven beginnen niet in het midden, maar vanaf een denkbeeldige cirkel rond het midden van het kropgat.

het bodemsel is het de kunst om de hamer wat te laten dansen zodat je in zo'n tien keer tikken voldoende materiaal weghaalt. Het is steeds de truc om de hamer het werk te laten doen, zodat je niet te hard moet slaan en het lang vol kunt houden. Met name bij het uithakken van de maal- en vijlkant is het belangrijk om afwisselend links en recht van de hamer te kijken, zodat je de steen met volle vlak van de hamer raakt en niet voornamelijk op de linker of rechter punt. Hans heeft altijd geleerd om de vijlkant heel scherp te maken, maar als er niet veel gemalen wordt, is het beter om de vijlkant wat schuin de laten, zodat meel daar zich minder gemakkelijk op kan hopen. Waar het bodemsel te ruw is, wrijft Hans met de bilhamer over de steen, zodat het wat gladder wordt. Waar de steen geraakt is, ontstaat een wat wittige kleur. Daarom spraken de molenaars vroeger ook wel over het wit maken van de steen.

De loper hoeft in ons geval niet gekneusd te worden, maar het scherpsel moet wel op bepaalde plaatsen bijgewerkt worden. Bij het scherpen van de steen kan dan ook meteen de lijn van de kerven gecorrigeerd worden, zodat er een beetje voorbijligging onstaat.

Eigenlijk is het bodemsel van deze steen in het maalvlak te diep. Dit is eigenlijk alleen goed op te lossen door kwartszand te malen, zodat het scherpsel versneld afslijt. Bij een blauwe steen is het malen van een paar zakken zand voldoende om het scherpsel volledig te laten verdwijnen, maar bij een kunststeen gaat dit minder snel. Het is vandaag de dag eigenlijk geen alternatief om te wachten tot de steen vanzelf slijt. Een kunststeen hoeft pas gescherpt te worden nadat er meer dan 100 ton graan mee is gemalen. Vroeger sleten stenen veel sneller, omdat er dan nog vaak zand door het graan zat en er meer met blauwe stenen gewerkt werd.

Opnieuw afstellen

De ligger is inmiddels waterpas gelegd, nu moet de meelring ook weer recht gelegd worden. De meelring mag gerust wat diep liggen, bijv. 5 cm t.o.v. de ligger, zodat meel en lucht goed weg kunnen. Zeker bij pennetjeswerk of een balanceerrijn mag de strijker niet op de meelring slepen, omdat hij dan aan die kant de

Diepte van de maal- en vijlkant in de verschillende zones van de steen (naar "Zingende stenen" van D.J. Abelskamp)

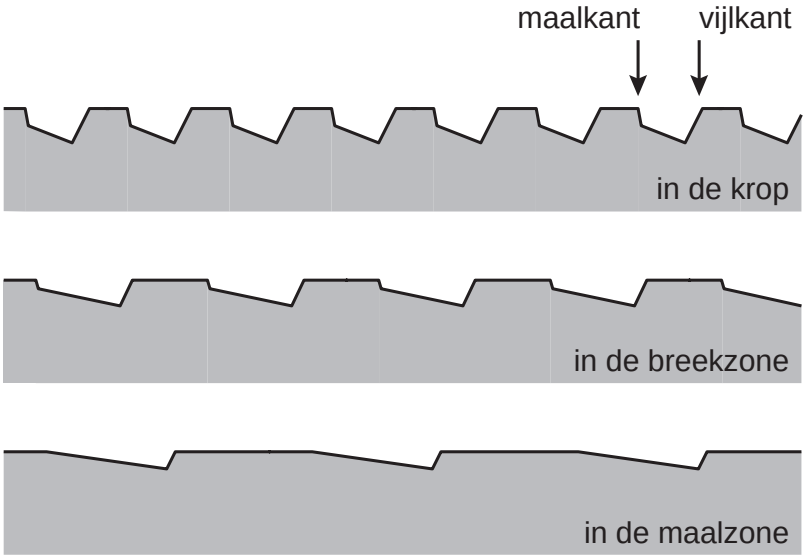

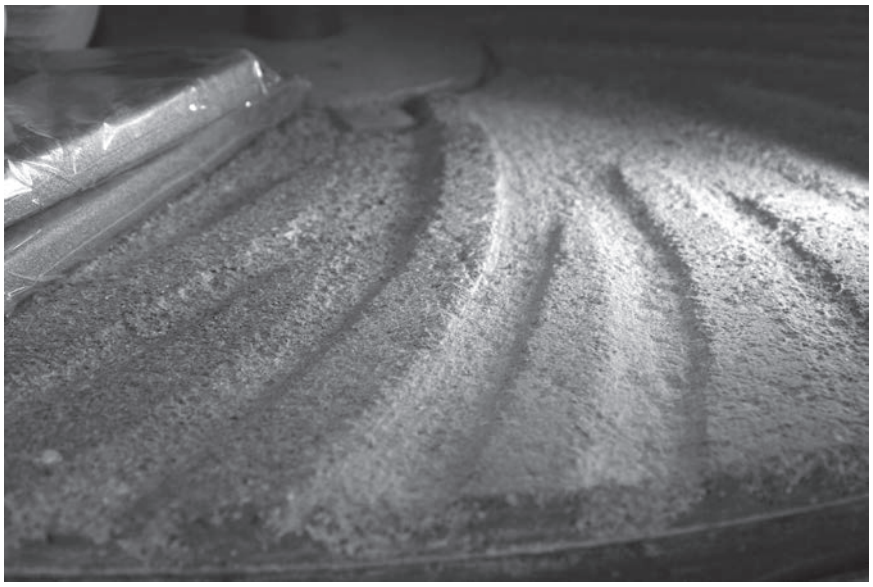

Het pand rechts van het midden van de foto is opnieuw gescherpt

Veel of weinig kerven
Er wordt vaak gezegd dat een steen met veel kerven vroeger als voer- of roggesteen gebruikt werd. Hans Titulaer heeft echter de ervaring dat er met een steen met veel kerven vaak nog best goed meel te produceren valt. Hij vermoedt dat molenaars in de nadagen van het malen met stenen vaak uit gemak overgingen op een scherpsel met veel kerven, omdat het scherpen hiervan minder precies komt. Bij weinig kerven moet de overgang van vijl- naar maalkant netjes geleidelijk verlopen en komt ook het verloop in diepte van de bodemsels van krop naar omtrek erg nauwkeurig. Een steen met veel kerven was gemakkelijker 's nachts even snel te scherpen.

steen omhoog kan drukken. Een afstand van een paar millimeter is ideaal.
Voor een goede afstelling is het uiteraard belangrijk dat de rijn goed in het midden zit. Het uitwijzeren van de rijn en de bolspil/stut, om zo voor het terugplaatsen de ligger te kijken of de bolspil/stut haaks op het vlak van de steen staan, heeft naar mening van Hans eigenlijk weinig zin. Door de druk van de loper en het staakijzer kan het lichtwerk zich na het dichtleggen van het koppel wat zetten. Hierdoor moet je eigenlijk toch altijd nog kijken hoe de steen strijkt nadat hij dichtgelegd is. Als je dan ziet dat een vaste plek van de loper de ligger als eerste raakt, moet de bolspil onder versteld worden. Het is een misverstand dat bij pennetjeswerk de stut niet gesteld hoeft te worden. Net zoals bij een bolspil heeft de stand van de stut invloed op het horizontaal lopen van de loper. De beste afstelling kan worden verkregen als het potje (dat niet noodzakelijk recht in de pasbalk zit), de pasbalk, kruisvonder en lichtboom zoveel mogelijk horizontaal staan in de maalstand. Op die manier wordt voorkomen dat de stand van de spil veel verandert bij het bijhouden of uitlichten. Het belang van het uitloden van de ijzerbalk wordt vaak overdreven, aldus Hans. In Beugen is de ruimte erg krap en kan het staakijzer niet op de steenzolder gelegd worden. Het is dus niet mogelijk om het staakijzer met rondsel weg te leggen en dan ijzerbalk uit te loden t.o.v. het potje van het pennetjeswerk. In dat geval is ook goed om een waterpas op een recht stuk van het staakijzer en/of de tap te houden. Je moet er ook vooral op letten dat de kammen van het spoorwiel goed in de staven van het steenrondsel grijpen. Als het staakijzer ca. 1 cm uit het lood staat is dat niet zo erg, de klauw vormt immers een flexibele koppeling.

Al met al was het een leerzame avond. Hans heeft één pand voor ons gescherpt, dus er is nog een hoop werk te doen! De opkomst was helaas wat minder dan verwacht, maar uit het verhaal blijkt dat degenen die niet kwamen, wat gemist hebben.

Tekst en foto's: Marko Sturm

Molenpoëzie

Onderstaand gedicht – afkomstig uit het boekje "Molentaal – De meul wet van geen wieken" – gaat over een molen in Drenthe, m.n. de Paaizer Meul in Peize. Een stellingmolen die in 1893 is gebouwd en sedertdien, zoals trouwens alle molens, de nodige restauraties achter de rug heeft. De molen maalt nog steeds meel voor de bakker die in het gedicht genoemd wordt. Hopelijk is het Drentse (?) dialect geen bezwaar voor U. Met dank aan Huub van Est voor toezending van het gedicht.

Frits Harteman

Paaizer Meul

as 'n slecht gebit
wör al saneerd
wat old en of was,
oet de schraanken
of verweerd
wör restaureerd

in olde glorie
staoj nou weer
as 'n jongkerel
in veur te taok
het graon
maolen tot meel
en 't gaait je vaok
veur de wind
je wieken slaogen
heur slag

en elke dag
vannaals
vraog wai
an bakker Koning
keuning van de meul van Paais
geef ons heden
ons daogelks brood

wai binnen bliede
't volk van Paais
met je opstaon
oet de dood.

Anneke M.C. Mensen-Siegers

We gaan op molenpad

Zoals jullie weten was op 2de paasdag onze molendag georganiseerd. Sonja, molenaar in opleiding en op dit moment stage lopend in Oploo, behoorde bij de bemanning in Oeffelt en Sabine ging na een oproep van Peter Simons helpen op de Lindense Molen te Katwijk. Zo was de plan voor maandag en op zaterdag natuurlijk naar de Korenbloem.

Sabine mocht bij Sonja logeren, maar Sonja had al plannen gemaakt om zaterdagmiddag naar haar vriendin in Usquert bij Groningen te gaan en daar te blijven logeren. Naar wat heen en weer gemail op woensdag en donderdag werd besloten om samen, met de auto, naar Usquert te rijden en zo zijn we vrijdag met de voorbereidingen begonnen:

- welke molens willen we zien
- wat zijn hun functies/bijzonderheden
- en (niet onbelangelijk) wanneer draaien ze?

Dat klusje was snel geklaard (via de webside van De Hollandse Molen), de molens in Usquert, Uithuizermeeden, Uithuizen, Winsum, Mensingerweer werden op de lijst gezet en restte ons alleen een mailtje naar de molenaar van De Goliath.

De Eva in Usquert

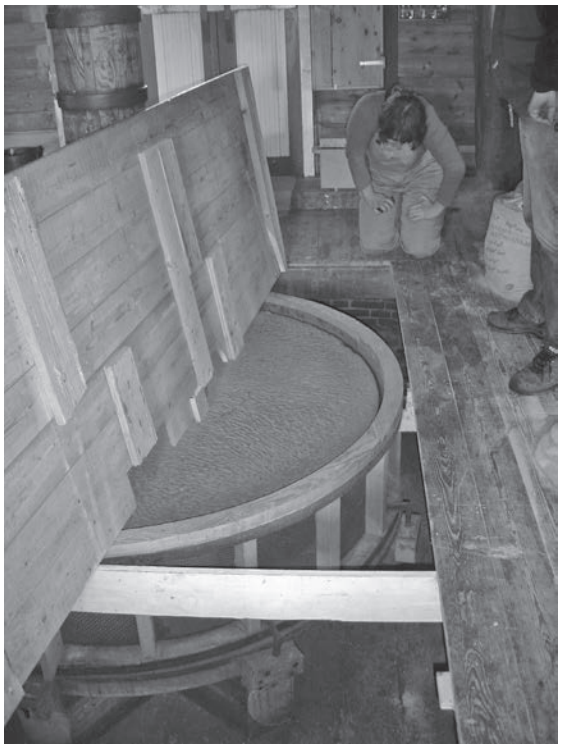

Bij de pelsteen

Paaszaterdag begon met mooi weer en lekker draaien in Oploo. Tijdig afzeilen, katten verzorgen, tassen halen: ons plan ging op. Nog even over de grens tanken, nu waren we klaar.

Net voor Groningen ging ons scherpe tijdsschema overboord, snelweg afgesloten door een ongeluk en dus een omleiding. De karavaan (auto‘s) trekt verder (door/over het platteland) en kunnen we vanuit de auto enkele molens met jalousienklepwerk bekijken.

Uitendelijk kwamen we precies om 16.30h in Usquert bij de Eva (koren- en pelmolen) aan. We hadden geluk, de molenaar naam extra tijd voor ons. Binnen, buiten, van beneden naar boven en terug, ook de pelsteen onder de vloer mochten we bekijken. Toen Sonja om 18 uur via sms de vraag kreeg: waar zijn jullie, lachten we. Drie woorden terug: op de molen! Maar nu was het toch echt tijd (molen is open tot 17.00 uur)en we zijn naar huis gegaan (naar vriendin dus). Een klein uurtje later zaten we, paasbest gekleed in overall, in een restaurant te eten.

Vaten met pigmenten

De zondag begon zeer gezellig met ontbijt en origineel ijslandse paaseieren (in dit geval 15cm tot 20cm grote eieren van chocolade en gevuld met snoepjes en een spreuk/wijsheid). Wat een ..spaß.
Nog even de mail bekijken of we antwoord terug hadden van de molenaar van
De Goliath… Ja dus, vanaf 13.30 zou zij op de molen aanwezig zijn. Mmmmh.....

Paaszondag..., prachtig weer, pas 10h, startklaar en geen molen in de buurt open. Zo kwam het idee op om via de afsluitdijk naar de Zaanse schans te gaan. Kort overleg: hoe ver is het en niet onbelangrijk; kunnen we daar naartoe zoals we gekleed waren: in molenkleding??? **Yes, we can.**

Oke, de Zaanse schans dus, een eind rijden en wat we onderweg nog zien (aan molens) is mooi meegenomen…. Na nog geen 15 minuten de poldermolen De Hoop (Krimstermolen te Zuidwolde), staan we aan de verkeerde kant van het water...
geen boot, geen zwemkleiding... verder!

Mooie gezicht aan de Zaanse Schans: zwaaiende wieken met rode zomerzeilen.en bij de mooie wind (bf 6) ook zonder zeilen. Eerst naar De Zoeker met de rondgaanden kantstenen, de geur van de feuster en de olie, de sfeer op de donkere rookzolder, de indrukwekkende wentelas en uiteraard het geluid als de slaghei neervalt. Beneden staat nog iets prachtigs: het model van De Zoeker (1:20), over vele jaren gebouwd door de molenaar zelf, tijdens de wintermaanden. Als het druk wordt, een blik toeristen is open getrokken, gaan we door naar De Kat en lopen Piet in zijn armen. Hij geeft ons een korte impressie met uitleg van zijn werk met zeilen en pigmenten.
Op de stelling genieten van de zon en het mooie uitzicht over de Zaan en de Zaanse Schans, staan we bij het grote kruiwiel en proberen een voorstelling te maken van vroeger, toen er honderden molens aan de Zaan moeten hebben gestaan. Wij zijn ook molenaars, anders dan vroeger, maar we helpen ze behouden en door ons blijven ze leven.
Bij de uitgang kregen we de uitnodiging om een uurtje later terug te komen en de molen stil te zetten. Ergo een klein uurtje voor Het Jonge Schaap en net voldoende tijd voor de zaagvloer en de 8-min video over de opbouw van de molen in 2007.
Terug bij de kat wordt met afzeilen begonnen. Het zeil-doek was voelbaar anders, lichter en zachter. Piet heeft ze zelf gemaakt, uit een mix van kunststof en katoen. Boven in de molen alles klaar, tijd voor een laatste drankje. De tijd voor koffie was allang voorbij en zo worden we genodigd voor een bittertje met de naam ‚duiveKATer‘ . Mmmmh... Maar eentje was genoeg, iets te ver van huis, om te kunnen lopen. Deze dag eindigde met lekker pannekoeken bij
„De Seven Dwergen“ in St. Agatha.

Helaas - de 2de paasdag hadden we veel regen, maar molenaars zijn watervast. Molenaars vanuit NH en ZH (Hazerswoude/Rijnland) kwamen langs bij onze molens. Al met al een geslaagde dag en een hele leuk weekend.

Sabine Hillebrecht en Sonja Middelink

Aan de licht

Appie Koenders

Mijn naam is Appie Koenders, molenaar van beroep! Ik ben getrouwd, en heb twee dochters. Ik woon sinds 1979 in Holthees. Mijn hobby is fietsen, met racefiets of mountainbike. En natuurlijk de windmolen! Je kan wel zeggen dat het er met de paplepel is ingegoten. Er was nooit sprake van dat ik iets anders zou doen. Mijn vader was veevoedermulder, en ook van moeders kant werkten ze in het veevoederbedrijf, in Bemmel. Opa was mulder in Braamt in de achterhoek, en een neef was molenaar in de Ooijpolder. Al vanaf dat ik 10 jaar oud was ging ik tussen de middag even naar de molen (in Heteren) helpen met luien, en in de vakanties meehelpen meel rondbrengen op de vrachtwagen. Ik ging dus na de lagere school en de Mulo de vakschool bakker/maalderij doen in Wageningen en ook daar stond het in het teken van molens, vooral door een leraar maaltechniek met een bijzondere belangstelling voor windmolens. Van hem heb ik alles geleerd over maalstenen. Na de opleiding was ik dan ook afgestudeerd molenaar. Ik ben dus echt molenaar van beroep! En ik heb altijd in de veevoederindustrie gewerkt. Eerst in Oostrum, later in Tilburg en in de Rips. Als bedrijfsleider en planner.

Ik kom uit een groot gezin en toen ik 63 werd hebben mijn broers en zussen mij de cursus windmolenaar cadeau gedaan, omdat ze dachten dat dat wel iets voor mij was, en later is mijn broer Fer er ook bij gekomen. Mijn vader was veevoedermulder, en ook hij moest de opleiding tot molenaar gaan doen om te gaan draaien in Valburg en lid te worden van de club.

Ik heb toen naar Harry Kaak gebeld en ben in Afferden begonnen met de praktijkopleiding. Ik vond het niet moeilijk want Harry en Frank Heeren hebben het goed uitgelegd. Leuk ook dat we van andere soorten molens zoals olie-, zaag-, water- en wipmolens moeten leren hoe ze werken.

Het mooiste van mijn hobby vind ik dat ik de oude techniek aan de mensen mag uitleggen, en kan laten zien hoe meel malen in zijn werk gaat. Dat doe ik in Afferden, waar ik na de opleiding nu aan de slag kan als zelfstandig molenaar. Een molen is zoveel meer dan alleen maar een monument, ze heeft raakvlakken met het leven, is meer dan een toeristische attractie.

Mijn droom tenslotte is de molen in Braamt herstellen zodat ik daar kan gaan malen; omdat die molen in de familie is.

Molens in de regio

De Nooitgedacht te Afferden

De laatste tijd zijn er een hoop activiteiten op de Nooitgedacht geweest. Nadat Harry Beijk het gastenverblijf klaar had was er ook nog tijd om de molen door te halen, en het voorkeuvelens te repareren.

De beide cursisten Appie en Ferrie Koenders zijn intussen ook geslaagd voor het molenaarsexamen! Hartelijk gefeliciteerd!
Ferrie heeft zijn draai gevonden in Ravenstein op de Nijverheid en Appie op de Nooitgedacht te Afferden! Veel succes!

Frank Heeren

De Martinus te Beugen

Afgelopen periode is er weer genoeg gebeurd op de Martinus. 17 april hebben we de workshop billen van Hans Titulaer op de molen gehad, een succes. Elders in de Molenvriend staat een verslag van Marko.
In de vorige Molenvriend heeft Harm het gehad oven de ultrasone ongedierteverdrijvers. In het broedseizoen hebben we er drie in de kap geplaatst en de vogels bleven redelijk weg. Het is wel belangrijk dat er geen obstakels voor de ongediertebestrijder staan, want het ultrageluid gaat niet door materialen of om een hoekje. Er was volgens ons één dove kauw die steeds weer een nest maakte ondanks de piepers. De rest van de vogels bleef weg. We hebben dus dit jaar minder last van nesten in het kruiwerk gehad. Op dit moment staat er een op de steenzolder en hebben we er twee achter de toegangsdeuren van de belt op de meelzolder staan en de muizen blijven buiten. We vinden nagenoeg geen keuteltjes meer. Nadeel is dat als je ze een keer vergeet aan te zetten de muizen gelijk weer feest hebben, dan ligt de molen weer vol met muizenkeuteltjes. Het is dus geen permanente oplossing.
De werkzaamheden aan het zuidkoppel gaan gestaag door. De stenen zijn nu gebild en weer dichtgelegd. Op advies van Hans Titulaar hebben we de stand van de stut onder het pennetjeswerk gecontroleerd. Het bleek dat deze niet geheel vertikaal stond. Dit hebben we gecorrigeerd en hopen dat het koppel nu beter zal draaien.
Tussen 30 april en 3 mei is de bliksemafleider aan de westkant van de molen gestolen. 14 dagen later is de firma Goossens geweest om een nieuwe bliksemafleider te monteren. De leiding is nu van aluminium en de kabel van roestvast staaldraad. Ook zijn de roeden nu doorverbonden met de bovenas, dit op advies van de bliksemafleidercontroleurs van het Gilde.
Tot slot hebben we nog wat klein onderhoud gedaan, zoals stroppen aandraaien, hekwiggetjes aanslaan en onderhoektouwen vervangen.

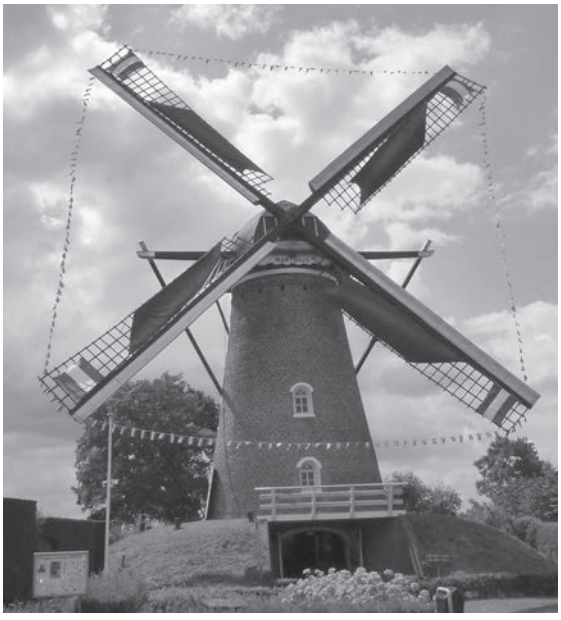

De Martinus te Beugen draaide met vlaggen en vlaggetjes tijdens het jubileum van het Beugense Gilde

15 juni bestond het Gilde van Beugen 300 jaar. Dit werd gevierd met een groot Gildefeest op het Viltse Veld achter Beugen. Op verzoek van het Gilde hebben we de molen gedraaid met twee Gildevlaggen en twee Nederlandse vlaggen. Om het geheel nog feestelijker te maken hebben we de feestvlaggetjes tussen de wieken gespannen.

Pieter Aarts en Marko Sturm

De Jan van Cuijk

In de vorige uitgave hebben we gemeld dat de molenromp van de molen gereinigd zou worden. Deze klus heeft meer tijd en energie gevergd dan de firma Flip uit Beers verwachtte. Pas naar drie reinigingsbeurten werd het beoogde resultaat bereikt, en dat is oogverblindend! De molen heeft de afgelopen periode elke week gedraaid. Opmerkelijk was wel dat er wekelijks

Tijdens de Ossebraadfeesten in Ottersum konden kinderen onder toezicht van molenaar Harry kaak malen met een aantal handmolens

flink gekruid moest worden, iets wat steeds moeilijker gaat in verband de slechte staat van het kruivloer. Ook het draaien met de molen ging steeds moeilijker. Het steeds zwaarder lopen van het gevlucht is hier debet aan. De oplossing bleek te zitten in het verwijderen van hard geworden reuzel achter de keerklossen tussen de keer en weerstijl en de bovenas. Weghalen hiervan bood meteen resultaat. Wachten is op de beschikking van de provincie Noord- Brabant over het toekennen van de restauratiesubsidie.

Wat onze molenwinkel betreft, zijn we na het stoppen van onze leverancier, molenaar Bert van der Voet van molen op Hoop van Beter in Ingen, een samenwerking aangegaan met de Zuidmolen in Groesbeek. De familie Jochems zorgt nu voor de levering van de diverse ambachtelijke meelsoorten, waar wij overheerlijke mixen van bereiden.

Stefan Willems

De Bergzicht te Gassel

Deze keer zijn er geen bijzonderheden te melden.

De Reus te Gennep

Feest in Ottersum!
Op zondag 25 mei waren de molenaars van de Reus, Harry en Coby, weer present in Ottersum op de traditionele Ossebraadfeesten. Er was voortdurend aanloop en ook een flink aantal kinderen heeft zich, onder toezicht van vooral Harry, beziggehouden met malen (zie foto). Bakker Arts sponsorde de broden.

De bliksemafleidercontroleurs zijn op bezoek geweest bij de Reus. De installatie blijkt niet geheel vlekkeloos en er zullen derhalve wat aanpassingen uitgevoerd dienen te worden.
Tenslotte zijn de vrijwilligers van het VVV-kantoor van Gennep op bezoek geweest. Ze hebben een mooie rondleiding ontvangen.

Coby Weerts

De Gerardamolen te Heijen

We hebben de onderkant van de bolspil af laten draaien; hiervan was een stukje afgebroken. Ook is het kuiltje in de taatspot opnieuw uitgefreesd. Nu loopt alles weer zoals het moet en piept er niets meer tijdens het malen. Alleen de maalsteen moet nog opnieuw gebalanceerd.
Verder hebben we ontzettend veel last van konijntjes, en ondanks de moord op een van hen zijn ze niet erg onder de indruk. We zijn nu met nertsenpoep aan het proberen de konijntjes weg te krijgen, en het lijkt alsof ze daar wel van onder de indruk zijn!
Zaterdag 24 mei hadden zich bij de molens in Oploo 30 lelijke eenden verzameld en na een rit langs 11 molens kwamen ze even uitrusten bij de Gerardamolen en hebben de eendbegeleiders rondgekeken in de molen en daarna een verfrissing genuttigd op het terras van restaurant Molenzicht. Helaas hadden de eendjes zo snel gereden dat veel molens nog niet open waren. Toch een mooie rit met open dakjes!
De bliksemafleider is gecontroleerd en de uitslag was niet best; bij onweer niet in de molen blijven! Nu maar hopen dat dit snel gerepareerd kan worden. We wachten af.

Frans Rademakers

De Lindense molen te Katwijk

In het tweede kwartaal van dit jaar hebben we over het aantal bezoekers op de molen niet te klagen. Van drie basisscholen hebben de kinderen uit groep 7 de molen bezocht, dit in het kader van het project techniek, verzorgd door Techno-Promo. Het waren de basisscholen uit Mook, Westerbeek en Cuijk. Daarna hebben 100 kleuters, verdeeld over 4 groepen, de molen bezocht. De regionale Molendag is druk bezocht door o.a. molenaars uit heel het land. We hadden met de molendagen een foto-expositie op de maalzolder over de Beerse Overlaat. Deze was door ons samen met de Foto Archiefdienst uit Cuijk verzorgd. Met Nationale Molendag hadden we ook veel bezoek ondanks het regenachtige weer. In verband met de zorg voor de veiligheid van al deze bezoekers hebben we een traphek geplaatst rond het trapluik op de overloopzolder.

Peter Simons

Heumen bekijkt opties uitbaten monumenten

MALDEN – De kerkjes in Overasselt en Nederasselt, de Maasmolen, Zeldenrust en de Joannusmolen. Vijf rijksmonumenten in handen van de gemeente Heumen. Maar hoe onderhoud je die zonder dat het al te veel geld gaat kosten?
Burgemeester en wethouders van Heumen denken aan een nieuwe vorm van exploitatie. Een toeristisch uitje, een huurder, wat voor manier dan ook om wat geld binnen te halen. Daarmee kunnen die kosten voor onderhoud dan worden betaald.
Om erachter te komen wat de beste vorm van uitbating voor deze monumenten is, hebben de beStuurders de hulp ingeschakeld van Gelders Genootschap. Deze vereniging onderzoekt per monument wat de kansen, kosten, beperkingen en mogelijke opbrengsten zijn van verschillende manieren om geld te verdienen. Op basis daarvan kan de gemeente vervolgens besluiten om de kerken en molens een nieuwe bestemming te geven.
De studie kost per monument ruim 10.000 euro. De landelijke overheid heeft een speciaal potje voor monumenten en betaalt 70 procent van dit bedrag. Heumen zelf kost het hele onderzoek ruim 16.000 euro.

De gemeente Heumen onderzoekt mogelijkheden om monumenten in gemeentebezit te exploiteren

De Maasmolen te Nederasselt

Na een goed overleg met het Erfgoedplatform gemeente Heumen, is het zo goed als rond dat de molenaars een les (molens en malen) zullen verzorgen voor groep 7/8 van de lagere school in Nederasselt. Al jarenlang proberen Frans en ik de bewoners van Nederasselt te betrekken bij hun Maasmolen. Tot op heden was de animo minimaal, misschien dat het nu via de kinderen wel lukt, het is een beginnetje. Verder heeft de gemeente Heumen ons laten weten dat op 1 juli er een vergadering gepland staat, waar de molenaars voor zijn uitgenodigd. Het onderwerp is het uitbaten van de monumenten van de gemeente Heumen om de kosten van onderhoud te kunnen drukken. We hebben ons suf gepiekerd, hoe de molen in te zetten om dit doel te bereiken. Reclame op de zijkant van de molen en/of malen voor een betalende klant lijken de enige opties. Erg spannend dus wat dit voor ons gaat betekenen, we houden jullie op de hoogte, zie berichtje. Tijdens de vakantieperiode zullen we proberen het achterstallige schilderwerk voor onze rekening te nemen, zodat de molen in ieder geval op zijn mooist oogt.

Robert Snel

De Vooruitgang te Oeffelt

In Oeffelt zijn in opleiding: Martijn van Hulsbeek (Wanroij), Sonja Middelink (Boxmeer), Klaus van Elsbergen (Kalkar), Jos Vesters (Rijkevoort) en Stijn Arts (Overasselt).
Pieter Aarts is in april geslaagd voor het examen van De Hollandsche Molen en gaat draaien in Beugen.

De molen is geïnspecteerd door de monumentenwacht en van Lierop (hout). Een expert heeft de molen getaxeerd voor de gemeente voor de brandverzekering.

Op 14 juni zijn gewestelijke brandweerwedstrijden gehouden op de molen. 10 wedstrijdploegen hebben hun vaardigheden laten zien. De situatie die gespeeld werd was: er was iemand met de meterkast bezig, die in de brand vloog. Boven was de molenaar met de molensteen aan het werk. De molenaar schrok zo hard van de brand dat de steen omviel en op zijn been terecht kwam. Twee gewonden met een brandje dus. Op het terrein was een aparte plek voor bezoekers, zelfs met springkussen voor de kinderen. Alles was dus goed verzorgd.

John Houben en Theo van Bergen.

De Korenbloem te Oploo

In afwachting van een geheel nieuw gevlucht zijn er wat reparaties aan het hekwerk en de voorzomen gedaan. Enkele heklatten en kluften zijn vernieuwd en er zijn een hele hoop nieuwe wiggen aangebracht. We hopen dat het gevlucht het nu weer een paar jaar kan volhouden. De molen is wat rechter gezet door

Brandweerwedstrijden op de molen van Oeffelt

het veranderen van vulhout bij de kruisplaten/zonneblokken. Het lijkt net of hij nu ook wat beter kruit.

Op het moment dat we dit schrijven, staat de molen middenin de kermis. Van draaien komt dus een weekje niets. Sabine en Sonja hebben al één zeil weer mooi wit gemaakt. Met zeep en een schrobber zijn ze de groene aanslag te lijf gegaan. Bij windstille dagen zullen de overige zeilen een beurt krijgen.
Voor de konijnenplaag zal er een fretteraar (goed woord?) komen die de konijnen zal afvangen.

Erg leuk was het bezoek van de Lelijke Eendenclub, die bij de molens van Oploo een pauzeplaats hadden.

De Watermolen te Oploo

Ook bij deze molen zijn de kermisactiviteiten volop aan de gang. Op en rond de molenkolk is een heuse hindernisbaan gebouwd waarop de deelnemers zich kunnen uitleven.
Van draaien met de molen komt voorlopig niks. Want door een noodreparatie aan de fundering van de klepstuw kan de waterstand niet geregeld worden. Ook zit de molenkolk nagenoeg geheel vol met slib. We hopen er met de betrokken organisaties toch een keertje definitief uit te komen.
Zondag 13 juli bent u van harte welkom op Tôntjesdag rond de watermolen, met dit jaar als thema “lucht”.
Jan van Riet

Sabine Hillebrecht

De Bovenste Plasmolen

In samenwerking met molenbouwer Beijk, Natuurmonumenten en het waterschap Peel en Maas, is na de afsluiting van het seizoen eind vorig jaar, een start gemaakt met de restauratiewerkzaamheden aan de Bovenste Plasmolen en zijn waterlopen.

1. Vervangen van de houten toegangspoort bij de molen.
2. Reparatie van het metselwerk van de ark van de molen.
3. Reparatie voegwerk molen.
4. Vervangen deksel sluiswerk Groene water.
5. Vervangen maalschuif overloop Groene water.
6. Reparatie en herstel metselwerk sluis Groene water.
7. Verplaatsen en aanpassen maalsluis middenslag (nieuwe overloop)
8. Vervangen en repareren van verdeelwerk en restrictie goot bij het Groene water.
9. Repareren van de lekkages aan de opgeleide beek en verstevigen van het dijktalud.
10. Maken van een nieuwe overloop voor de opgeleide beek.
11. Overloop Molendalsvijver herstellen
12. Plaggen van molendals weitje en het aanleggen van lage dammen haaks op het molendal.
13. Uitdiepen van de molenbeek bij de molen.
14. Plaatsen van een kwelscherm aan de Rijksweg t.h.v. de Kooij.

Punt 1 t/m 7 is reeds door de firma Beijk uitgevoerd,

de overige punten worden mogelijk aan het eind van het seizoen (najaar 2014) afgerond. Met het plaatsen van de nieuwe maalsluis met overloop bij de molen is het huidige waterpeil circa 24 cm verhoogd, waardoor het nu mogelijk is om met het oorspronkelijk historische peil van 1877 te draaien.
Natuurmonumenten en het waterschap willen het gehele watersysteem herzien, zodat overstromingen door extreme weersomstandigheden, zoals deze in augustus 2013 plaatsvonden, in de toekomst niet meer plaatsvinden, en het systeem weer naar behoren werkt.

Peter Pouwels

De Luctor et Emergo te Rijkevoort

Het verwijderen van het oude stucwerk in de invaart gaat gestaag door. We hebben van Jos Vesters een tweede compressor gekregen die we parallel geschakeld hebben, zodat we meer lucht hebben.

We hadden weer twee maal een kauwtje dat in de kap op het roosterluik een nest aan het bouwen was. Wat een troep kunnen die in een paar dagen naar binnen slepen. Met het verwijderen van het tweede nest kwamen we in aanvaring met Jolanda, de vrouw van Jos. Dat was 's dinsdags toen ik samen met Ramon draaide. De brasserie en het terras waren gesloten en er was niemand. Er stond een behoorlijke wind (5 Bft).We maakten het roosterluik open en gooiden de troep op de stelling.We wisten niet dat Jolanda inmiddels buiten met iemand stond te praten. Ze werd vreselijk boos vanwege de troep die op het terras waaide. Wij hebben alles weer netjes opgeruimd.

Sinds kort is er een uitleenpunt van oude boeken in de invaart van de molen ondergebracht. Het is meer een opslag voor overtollige boeken dan dat er iets uitgeleend wordt.
We zullen zien hoe lang dit stand houdt in deze vochtige omgeving.

Ook hebben we weer twee scholen met een groep communicantjes en een groepje zwemsters van de reumavereniging op de molen rondgeleid. Op 24-25 mei werd door het Rieckevorts Heem het 100-jarige bestaan van de winkel Erven Verbruggen herdacht. In deze museumwinkel was een prachtige tentoonstelling over de winkel en de bouwer van de molen ingericht. Wij waren dat weekend ook open en kregen wat aanloop.
We hebben vier touwen van de zeilen moeten vervangen omdat de kauwtjes dat heerlijk nestmateriaal vinden.

Half mei hebben we M. v.d. Hei, consulente van Molenstichting Noord-Brabant op de molen gehad om de mogelijkheden van het wegwerken van het achterstallige onderhoud te bespreken. Dit heeft geleid tot een open brief aan de Dorpsraad van Rijkevoort en de stichting Molens gemeente Boxmeer met een opsomming van het achterstallig onderhoud en de gevaarlijke situaties die daardoor voor publiek en molenaars ontstaan. Eindelijk schrok de gemeente wakker. Wij hebben de mogelijkheid van provinciale subsidie aangedragen en er is inmiddels een bespreking geweest met de stichting, het adviesbureau dat het onderhoud aan de monumenten voor de gemeente organiseert, molenmaker Beijk, de molenconsulente M. v.d. Hei en de molenaars.
Er worden met spoed acties ondernomen om voor 1 sept. een plan van aanpak, een historisch bouwkundig onderzoek en begroting klaar te krijgen.
Inmiddels heeft de gemeente besloten de molen tot nader order stil te leggen. Mijn verwachting is dat er dit jaar niet meer op de molen gedraaid zal worden. De molen staat er nu voor Brabantse begrippen een beetje triest bij.

Mari Goossens

De Heimolen St.-Hubert

De Heimolen heeft in het voorjaar regelmatig bij voldoende wind gedraaid. De onderhoudstoestand van de molen is prima te noemen. In opdracht van de gemeente heeft een schildersbedrijf bekeken wat nodig een likje verf moet hebben.

Vorige keer heb ik nog gemeld dat de bliksemafleider helemaal up-to-date was, maar op 1 mei hebben we weer bezoek gehad van koperdieven. De flexibele verbindingskabel naar de roede was met geweld losgerukt. Binnen 2 weken was er al een nieuwe RVS kabel in doorzichtige slang gemonteerd, hopelijk laten ze die voorlopig zitten.

Op 10 mei hadden we een primeur, voor de eerste keer werd er in de molen een huwelijk voltrokken. In de molen traden Peter van der Duijn en Babs Schiener in het huwelijk. De trouwlocatie, bruidspaar en de gasten waren in middeleeuwse stijl gekleed. Dit was een leuke aangelegenheid.

Het samengaan van het ambtenarenapparaat van de gemeenten Mill, Grave en Cuijk heeft ook tot gevolg dat het gebouwenbeheer van de molens in deze gemeenten door dezelfde persoon wordt gedaan. De eerste ervaringen zijn zeer positief.

Walter Cornelissen

De Rust na Arbeid te Ven-Zelderheide

De bliksembeveiliging van de molen is gecontroleerd en met een aantal kleine opmerkingen in orde bevonden.
Oud collega-molenaar Ludwig van der Grinten had beloofd bij zon en wind met zijn kerkkoor een bezoek aan de molen te brengen. Op 14 juni kwamen zij op de fiets van Kranenburg naar Ven-Zelderheide, daarna koffie met gebak op het molenterras en tot slot een rondleiding door de molen. Daarna met de wind tegen weer op de fiets naar huis.

Groot Molenfeest op 17 augustus 2014:
Beginnend om 12 uur met een tweetalige openluchteucharistieviering met pastores uit Ven-Zelderheide en Kessel. Grensoverschrijdend cultuurhistorisch molenfeest voor jong en oud.
Springkussen, schminken, broodbakken en attracties voor kinderen, oude ambachten (klompenmaker, bakker, machines van toen, ...), koffie en taart, BBQ, livemuziek, ...
Als het weer het toelaat, draait de molen en wordt er gemalen. Ook worden er rondleidingen gegeven. Bij goed weer gaat tussen 18 en 19 uur een heteluchtballon met de vier prijswinnaars van de dag de lucht in. Ook zijn collega-molenaars van harte welkom. Kom en doe mee!
Lootjes voor de ballonvaart zijn die dag te koop.

Ludger Pauls

De Hamse Molen te Wanroij

Er valt weinig te melden, behalve dat we examens gehad hebben waarbij alle vier kandidaten geslaagd zijn. Twee kandidaten komen uit onze regio, nl. Pieter Aarts en Appie Koenders, we wensen hen veel maalplezier toe.
Over de nieuwbouw tegenover de molen is geen nieuws.

Jan Selten

Tentoonstelling over de Beerse Overlaat in de Lindense Molen

Molenbezoek in de regio

Ronde stenen bergmolen “Nooitgedacht” te Afferden
Openingstijden: vrijdagmiddag 13:00 tot 16:00 uur
Molenaar(s): Harrie Beijk; Harry Kaak en Frank Heeren
Telefoonnummer(s): resp. 0485-531910 en 0485-516619

Ronde stenen bergmolen “Martinus” te Beugen
Openingstijden: woensdag van 9:30 tot 12:30 uur
zaterdag van 9:30 tot 13:00 uur
Molenaar(s): Pieter Aarts, Harm van Es, Marko Sturm en Ben Verheijen
Telefoonnummer(s): 0485-578613

Ronde stenen bergmolen “Jan van Cuijk” te Cuijk
Openingstijden: zaterdag 9:30 tot 13:00 uur
Molenaar(s): Johan Reijnders en Stefan Willems
Telefoonnummer(s): resp. 06-55587288 en 06-29265501

Achtkante bergmolen “Bergzicht” te Gassel
Openingstijden: donderdag van 10:00 tot 15:00 uur
Molenaar(s): Jan van Haren en Jos van der Heyden
Telefoonnummer(s): 0485-516619 en 06-19499455

Ronde stenen bergmolen “De Reus” te Gennep
Openingstijden: woensdagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur
Molenaar(s): Harry Kaak en Jan Coopmans
Telefoonnummer(s): resp. 0485-516619 en 0485-511760

Zeskante bergmolen “Mariamolen” te Haps
Openingstijden: zaterdag- of zondagmiddag van 15:00 tot 18:00 uur
Molenaar(s): Don Werts; Robbert en Sytske Verkerk
Telefoonnummer(s): resp. 0485-322460 en 0485-313647

Achtkante bergmolen “Gerarda” te Heijen
Openingstijden: zaterdagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur
Molenaar(s): Harry Kaak en Frans Rademakers
Telefoonnummer(s): 0485-516619

Ronde stenen grondzeiler “Joannusmolen” te Heumen
Openingstijden: alleen op afspraak
Molenaar(s): Wim Thönissen
E-mail: info@joannusmolen.nl

Achtkante stellingmolen te Linden / Katwijk
Openingstijden: zaterdagmiddag van 13:30 tot 17:00 uur
Molenaar(s): Peter Simons en Rob Snel
Telefoonnummer(s): resp. 0485-313673 en 024-3582526

Ronde stenen bergmolen “De Korenbloem” te Mill
Openingstijden: niet geopend voor bezoek (in restauratie)
Molenaar(s): geen

Standerdmolen “Maasmolen” te Nederasselt
Openingstijden: zaterdagmiddag van 12:00 tot 17:00 uur
dinsdagmorgen van 9:00 tot 12:00 uur
Molenaar(s): Frans Heessen en Rob Snel
Telefoonnummer(s): resp. 024-6961217 en 024-3582526

Ronde stenen bergmolen “De Vooruitgang” te Oeffelt
Openingstijden: zaterdagmorgen van 10:00 tot 13:00 uur (winter) of 9:00 tot 12:00 uur (zomer)
Molenaar(s): Theo van Bergen en John Houben
Telefoonnummer(s): resp. 0485-361718 en 0485-320994

Standerdmolen “De Korenbloem” te Oploo
Watermolen te Oploo
Openingstijden: zaterdagmorgen van 09:00 tot 12:00 uur
Molenaar(s): Jan van Riet
Telefoonnummer(s): 0485-383551

“De Bovenste Plasmolen” te Plasmolen
Openingstijden: iedere tweede zondag van de maand van 11:00 tot 16:00 uur (van mei tot en met oktober)
Molenaar(s): Karel Siebers en Peter Pouwels
Telefoonnummer(s): resp. 024-6963357 en 024-3974266

Ronde stenen stellingmolen “Luctor et Emergo” te Rijkevoort
Openingstijden: dinsdagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur
zaterdagmiddag van 13:00 tot 17:00 uur
Molenaar(s): Mari Goossens, Paul Verheijen en Petro Boon
Telefoonnummer(s): 0485-573815

Ronde stenen bergmolen “De Heimolen” te Sint-Hubert
Openingstijden: zaterdagmiddag van 14:00 tot 17:00 uur
Molenaar(s): Harry Daverveld en Walter Cornelissen
Telefoonnummer(s): 0485-453353 en 0485-478818

Ronde stenen bergmolen “Rust na Arbeid” te Ven-Zelderheide
Openingstijden: zaterdagmiddag van 13:00 tot 17:00 uur
Molenaar(s): Ludger Pauls
Telefoonnummer(s): 0485-515789

Standerdmolen “De Hamse Molen” te Wanroij
Openingstijden: zaterdag van 10:00 tot 14:00 uur
Molenaar(s): Jan Selten en Jos Verberk
Telefoonnummer(s): resp. 0485-452587 en 0485-578243

N.B. De openingstijden zijn slechts een indicatie. In sommige gevallen is/zijn de molenaar(s) niet of op een ander tijdstip aanwezig. Wilt u zeker zijn van een bezoek aan de molen, dan adviseren wij u telefonisch contact op te nemen met de desbetreffende molenaar(s).

www.boladviseurs.nl

bol

- Accountancy
- Fiscaal
- Juridisch
- Corporate Finance
- Internationaal
- HRM

BEIJK

molenmakers

boutrestaurateurs

Beijk Molenbouw BV
Rimpelt 15a, 5851 EK AFFERDEN
tel. 0485-531910, fax 0485-532305
www.beijk.biz

MOLENSTEENMAKERIJ

HANS TITULAER

voorheen
HEINRICH VAN HEES

Voor de beste kunstmaalstenen als ook blauwe basaltlavamaalstenen.
Tevens wrijfstenen, kweernen (romeins model)
demonstratiestenen (doorsnede: 10, 15 of 20 cm.)
en huishoudmolens.
Zeer snel en vakkundig scherpen van uw molenstenen en
maaltechnische adviezen.
www.molenstenen.nl
Werkplaats: Rijksweg 146 6586 AB Plasmolen, Nederland
Telefoon: 024-696 36 54 / Fax: 024-696 36 57
GSM: 0653667686 / E-mail: molensteenmaker.j@planet.nl

Als je vooruit wilt in de veehouderij, kom dan eens met Hendrix praten.

Natuurlijk moet uw voerleverancier verstand hebben van voer. Maar hij moet ook met verstand van zaken kunnen meepraten over huisvesting, gezondheid, bedrijfsontwikkeling en milieu. Want uw bedrijfsresultaten hangen van veel meer af dan van voer alleen.
De Legpluimveegroep durft verder te kijken dan het voer dat zij leveren. Zij hebben een praktische kijk op hoe je een boerenbedrijf gezond kunt houden, nu én in de toekomst. Dat wordt des te belangrijker nu het er steeds meer om draait om de kosten te beheersen.

Hendrix

Legpluimveegroep
Hoofdstraat 4
6598 AD Heijen
telefoon 0485-490777

a nutreco company

Powered by HAVENS Since 1845

Voor ieder dier het juiste voer!
www.havens.nl

Meer informatie?
Tel.: (0478) 638 238
info@havens.nl